

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

61. mateřská škola Plzeň, Nade Mží 3

Nade Mží 3, 318 05 Plzeň

Identifikátor školy: 600 069 087

Termín konání komplexní inspekce: 8., 9., 16. a 20. ledna 2003

Čj.	044 67/03-5120
Signatura	kd4aw148

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Předškolní zařízení je příspěvkovou organizací. Jeho zřizovatelem je Město Plzeň, nám. Republiky 1, 306 32 Plzeň. Statutem města Plzně jsou pravomoci zřizovatele delegovány na Úřad městského obvodu Plzeň 3, sady Pětatřicátníků 7-9, 305 83 Plzeň. Kapacita zařízení je 137 dětí, v době komplexní inspekce bylo zapsáno 90 dětí. V provozu jsou čtyři třídy, z nichž tři jsou v kmenové škole v ulici Nade Mží a jedna je umístěna v odloučeném pracovišti v Plzni-Zátiší, Na Prúhonu 9.

Součástí předškolního zařízení jsou mateřská škola a školní jídelna.

V průběhu komplexní inspekce byla provedena i státní kontrola, jejíž výstupem je samostatný protokol.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem komplexní inspekce bylo:

- Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací činnosti
- Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti
- Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce mateřské školy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

V předškolním zařízení pracuje 14 zaměstnanců. Pedagogickou činnost zabezpečuje 7 učitelek, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a mají delší pedagogickou praxi. Pracovní kolektiv je v kmenové škole stabilizovaný, na odloučeném pracovišti proběhly výrazné personální změny.

Výchovně-vzdělávací cíle školy jsou formulovány ve Školním vzdělávacím programu. V jeho textu je preferován osobnostní přístup, prožitkové a interaktivní učení. Tyto metody a formy práce však byly v průběhu inspekce realizovány minimálně. Ředitelka školy provádí jen málo četnou hospitační činnost. Stanovuje si sice reálné cíle hospitací, ale v závěrech, hodnoceních a doporučeních se často od těchto cílů odchyluje. Hlubší metodické vedení učitelek z hospitačních záznamů, ale ani ze zápisů z pedagogických rad nevyplývá. Analýza výchovně vzdělávací práce školy je prováděna na všech třídách. Zaměřuje se však převážně na výkony dětí, nesleduje metody a formy práce pedagogických pracovníků ani inovační proces směrem k nově zaváděnému Rámcovému vzdělávacímu programu (dále RVP). Analytická činnost práce celého zařízení je povrchní, ze zápisů z pedagogické rady je zhodnocení předchozího roku vyjádřeno jen jednou kladnou větou. Skutečnost, že Školní vzdělávací program nevychází z analýzy předchozí práce, má negativní dopad na kvalitu plánování.

Ředitelka školy podporuje další vzdělávání učitelek. Z přehledu navštívených seminářů (ve školním roce 2001/2002 celkem 13) vyplývá zatím malý zájem o akce týkající se moderních metod a forem práce dle RVP (3 semináře).

Organizační struktura chodu zařízení je funkční, i když vazba s odloučeným pracovištěm se vlivem zmíněných personálních změn teprve formuje. Provoz školy je dán kvalitně zpracovanými dokumenty (Organizační řád, Vnitřní řád školy, Provozní řád ad.). Povinnosti a kompetence zaměstnanců jsou stanoveny. Pracovní doba učitelek je stanovena tradičním způsobem, v průběhu inspekce nebylo zaznamenáno efektivní překrývání jejich služeb v průběhu řízených činností. Informační systém uvnitř zařízení je zajišťován prostřednictvím

pedagogických a provozních porad, nástěnkami a běžným denním stykem. Styk s odloučeným pracovištěm je realizován také telefonem. Vnější přenos informací vychází z běžných, rutinních forem. Rodiče jsou o důležitých akcích školy včetně práce kroužků informováni prostřednictvím nástěnek. Schůzky jsou svolávány u nově přijatých dětí, s ostatními je setkávání prováděno prostřednictvím besídek a slavností. Podrobnější informace o programu a zaměření školy chybí. Tím, že jsou informace podávány převážně při příchodu a odchodu dětí, nemohou rodiče větší měrou aktivně zasahovat do pedagogického procesu, spolurozhodovat o plánovaných akcích apod. Běžný provoz školy obohacuje řada organizovaných akcí a zájmových kroužků.

V zařízení jsou vytvořeny průměrné personální podmínky výchovně-vzdělávací práce.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Kmenová mateřská škola je umístěna v areálu pavilónového typu v sídlištní zástavbě. Odloučené pracoviště je zřízeno v patrové vile. Veškeré prostory pro děti jsou bezpečné, čisté a účelně zařízené. Dostatečně velké třídy i herny umožňují realizaci vzdělávacích činností. Jejich uspořádání a zařízení vychází především z funkčnosti a potřeb dětí. Herní koutky, nápaditě vytvořené v prostoru heren, v přilehlých místnostech či na chodbě, poskytují dětem vhodné prostředí pro hru. V obou budovách jsou zřízeny tělocvičny, které byly v průběhu inspekce dětmi využívány. Kolem areálu kmenové mateřské školy se rozkládá prostorná zahrada velmi dobře vybavená pro sportovně-rekreační aktivity dětí. Školní zahrada u odloučeného pracoviště je již zastaralá a méně vyhovující.

Nábytek je průběžně obměňován či modernizován. Nové zařízení, např. stolky, židličky, kuchyňky pro děti, paravany, policové sestavy apod. velmi dobře splňují parametry funkčnosti a estetiky.

Nabídka hraček, knih, výtvarného a pracovního materiálu a didaktických pomůcek je na běžné úrovni. Starší pomůcky jsou průběžně nahrazovány novými. Vysoký podíl tvoří plastové hračky, naopak chybí více přírodnin či volná bohatá nabídka různého netradičního materiálu, který by děti více stimuloval k fantazii a tvořivosti.

Výzdoba interiéru je průměrná. Někde jsou do vnitřní výzdoby školní budovy zakomponovány vkusné, tvořivě zpracované dětské výrobky, jinde převládá komerční výzdoba, která je méně podnětná a osobitá. Zejména ve třídách je umístěno minimum dětských výtvarných prací či výrobků charakterizujících např. právě realizované téma.

Z časového členění denního programu bylo patrné, že zásady psychohygieny dětí nejsou vždy plně respektovány. Nároky na dobu koncentrace pozornosti dětí byly v době konání inspekce až na výjimky dodrženy. Avšak dominantní úloha volné hry a tím i vyváženost spontánních a řízených aktivit často nebyly zachovány.

Pitný režim je sice zaveden, ale s výjimkou třídy v Zátíši je málo funkční. Není dětem předkládán formou viditelné, stálé a učitelkami podporované nabídky tekutin.

V prostorovém a materiálním vybavení převažuje účelnost. Vzhledem k tomu byla sledovaná oblast hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Magický svět smyslů“ vychází ze schváleného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (březen 2001). Postihuje témata a částečně také obsahovou složku činností. Celkově v jeho zpracování přetrvává neúměrná orientace na plnění didaktických cílů. Celoroční třídní programy v zásadě podporují všestrannou výchovu předškolního dítěte, jeho tělesný, psychický a sociální vývoj. I v těchto materiálech však jsou stanovené výchovně-vzdělávací cíle nepřiměřeně akcentovány, vždy na úkor motivační a obsahové složky. Plány postrádají provázanou a smysluplnou práci s tématem. Jejich nevhodná forma s orientací na množství úkolů vede učitelky k nesprávnému, již překonanému didaktizujícímu pojetí výchovně-vzdělávací práce.

Přes výše zmíněná negativa je výchovně-vzdělávací program školy v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je řádně vedena na předepsaných tiskopisech. Ochrana dat a důvěrných informací je zajištěna před jejich zneužitím.

Systém kontroly naplňování stanovených výchovně-vzdělávacích cílů je orientován na výkony dětí, chybí důsledná analýza účinnosti metod a forem odborné práce učitelek. Tím je jeho účinnost snížena.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

Připravenost a podnětnost prostředí k rozvoji spontánních činností vycházela zejména z materiálního vybavení tříd a herních prostorů, v menší míře ze smysluplného plánování. Děti měly při hře k dispozici adekvátní množství hraček a pomůcek. Náměty her vycházely z jejich bezprostředního zájmu, mladším byla poskytována podpora učitelek, která umožňovala jejich aktivní zapojení. Pozitivním jevem byl dostatečný prostor pro spontánní pohybové aktivity, které byly zcela samozřejmě využívány. Verbální projev učitelek a dětí byl vyvážený. Bezprostřední komunikace potvrzovala, že děti mají k řečovým projevům dostatek příležitostí a umí se souvisle a srozumitelně vyjadřovat. K učitelkám mají kladný citový vztah, často vyžadují fyzický kontakt. Činnosti byly převážně věcně a konkrétně hodnoceny, čímž byla u dětí posilována jejich sebedůvěra a vzájemná tolerance. Citelným nedostatkem bylo předčasné krácení her, po němž následovala převážně hromadně organizovaná řízená činnost (hygiena, svačina, rozcvička atd.) s dlouhými přechody a neefektivními prostoji. Toto výrazně narušilo psychohygienické podmínky a přirozenou rovnováhu spontánních a řízených aktivit. Děti později příchozí neměly možnost si dostatečně vyhrát. Tím nebyla uspokojena jejich potřeba volné hry, typická a nezastupitelná pro předškolní věk.

Řízené činnosti

V průběhu komplexní inspekce byla sledována výchovně-vzdělávací činnost ve všech čtyřech třídách.

V kmenové škole některé učitelky dostatečně nepochopily důležitost motivační složky činností. Až na výjimky využívaly pro vzbuzení zájmu slovní, mělké, často nepříliš podnětné motivace. Děti pak sice splnily daný úkol, ale bez vnitřního zaujetí či nadšení pro společnou činnost. Učitelky mnohdy podcenily volbu a pestrost pomůcek, délku mluveného slova,

vhodnost diferencované nabídky některých činností. Pozitivně působila celková klidná atmosféra ve třídách, trpělivý vztah k dětem a přístup oceňující jejich individuální pokrok. Rezervy se projeví rovněž ve volbě metod a forem výchovně-vzdělávací práce. V této oblasti zatím nedošlo k výrazné změně pedagogického stylu. Většinou v něm přetrvávají stereotypní a rutinní způsoby, bez výraznějších inovací, s malými nároky na přípravu učitelky. Sledované tradiční metodické postupy se zpravidla vyznačovaly nižší efektivitou, byly pro děti nudné, nepřinesly jim prožitek. Činnosti postrádaly více progresivních forem, pedagogické tvořivosti, nápaditosti, neotřelých prvků a inovací. Pouze málo směřovaly ke zvyšování podílu dětí na průběhu aktivit a k jejich výraznější seberealizaci. Pedagogický proces byl veden spíše vnějším způsobem, postrádal větší podíl hravosti, lehkosti, tvořivosti a fantazie. Didaktické pojetí činností s dominantní rolí učitelek vytěsnilo možnosti přirozeného učení, kdy děti získávají dovednosti vlastní zkušeností či prožitkem.

Výrazně odlišná práce byla zaznamenána v odloučeném pracovišti v Plzni-Zátiší. Zde byly plně využity možnosti přirozeného učení, stimulace pocitů, fantazie a tvořivosti. Činnosti byly pestré, svižně se střídající, nápadité. Vstupní i průběžná motivace byla provázaná, podněcovala děti k zájmu o realizované téma, k aktivitě a hlubokým prožitkům, které děti spontánně vyjadřovaly. Vynikající úroveň pohybových aktivit a výsledky v podobě obratnosti a radosti z pohybu prokázaly erudovanost učitelky a její soustavnou práci v oblasti tělesného rozvoje dětí. Otevřenost, vstřícnost a podpora samostatnosti dětí se projevila v jejich autonomním chování. Způsob realizace řízených činností plně odpovídal současnému pojetí předškolní výchovy.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

V době konání inspekce se projevila přiměřená zručnost dětí v oblasti hygienických návyků a v sebeobsluze. Bez potíží zvládaly jednoduché úkony při úklidu hraček a pomůcek. Vzhledem k možnosti spontánního pohybu v průběhu ranních her je velmi dobře rozvíjena hrubá motorika, a to ve všech věkových skupinách. Při řízeném cvičení dokázaly děti napodobit jednoduché pohyby a přizpůsobit je podle pokynu. Starší se orientovaly v základním tělovýchovném názvosloví. Komunikační dovednosti včetně výslovnosti odpovídaly individuálním zvláštnostem dětí předškolního věku, je zde patrná systematická práce učitelek.

Hodnocení sledovaných činností, tedy úrovně přípravy, motivace, metod a forem práce, interakce a komunikace, se pohybuje v širokém pásmu od úrovně vynikající až po pouze vyhovující. Celkově byla výchovně-vzdělávací činnost ve sledovaném zařízení hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. ŠMS/344/02, ze dne 22. 5. 2002 je v souladu se Zřizovací listinou, bez čj., ze dne 18. 12. 2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. ŠMS/344/02. Vydal Krajský úřad Plzeňského kraje dne 22. 5. 2002, s platností od 1. 1. 2002
2. Zřizovací listina ze dne 18. 12. 2001., s účinností od 1. 1. 2002
3. Zakládací listina ze dne 15. 12. 1995
4. Statut mateřské školy s účinností od 1. 1. 2002
5. Výjimka z počtu dětí pro školní rok 2002/2003
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
7. Výkaz o mateřské škole k 30. 9. 2002
8. Organizační řád včetně pracovních náplní zaměstnanců, rozvrh pracovní doby – platné pro školní rok 2002/2003
9. Vnitřní řád školy, Zásady provozního řádu, Provozní řád – platné pro školní rok 2002/2003
10. Školní vzdělávací program pro předškolní děti, čj. 30/2002 pro školní rok 2002/2003
11. Evidenční listy, Přehled docházky dětí ve školním roce 2002/2003
12. Plány výchovně-vzdělávací činnosti pro školní rok 2002/2003
13. Přehled výchovné práce všech tříd ve školním roce 2002/2003

ZÁVĚR

Pedagogický kolektiv 61. mateřské školy Plzeň, Nade Mží 3 realizuje standardní předškolní výchovu. Učitelky zatím převážně pracují tradičními metodami a formami s rozdílnou výslednou efektivitou.

Rezervy byly shledány v aplikaci poznatků z dalšího vzdělávání do praxe.

Materiálně-technické podmínky umožňují velmi dobře realizovat záměry školy. Odpovídající pozornost je věnována podpoře pohybových aktivit.

V souhrnném hodnocení výchovně-vzdělávací práce obou pracovišť mateřské školy byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Z nápaditých způsobů vycházely činnosti sledované zejména v MŠ Zátíší. Nedostatky vyplývaly z neefektivních či stereotypních metodických postupů, z převahy slovně vedených činností a z přílišné orientace na didaktické cíle. Ve sledovaném denním programu MŠ Nade Mží převážně chyběla dominantní úloha dětské hry.

Celkově byla zaznamenána pozitivní interakce mezi učitelkami a dětmi vytvářející příjemné nekonfliktní prostředí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.
Členové týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.
	Mgr. Hana Ratzová	Hana Ratzová v. r.
Další zaměstnanci ČŠI:	Darina Lišaníková Martina Šimlová	

V Plzni dne 24. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. 3. 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení	
Jaroslava Drahokoupilová	J. Drahokoupilová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Magistrát města Plzně, OŠMT	19. března 2003	044 101/03-5120
ÚMO Plzeň 3	19. března 2003	044 102/03-5120

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.